

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 66.958/1
van 25 februari 2020

avis 66.958/1
du 25 février 2020

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
17 maart 2013 tot beperking
van het gebruik van bepaalde
gevaarlijke stoffen in
elektrische en elektronische
apparatuur'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
17 mars 2013 limitant
l'utilisation de certaines
substances dangereuses dans
les équipements électriques et
électroniques'

Op 24 januari 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 tot beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 13 februari 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Chantal BAMPS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 februari 2020.

*

Le 24 janvier 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de l'Énergie, de l'Environnement et du Développement durable à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘modifiant l'arrêté royal du 17 mars 2013 limitant l'utilisation de certaines substances dangereuses dans les équipements électriques et électroniques’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 13 février 2020. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wilfried VAN VAERENBERGH et Chantal BAMPS, conseillers d'État, Johan PUT, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Chantal BAMPS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 25 février 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VOORAFGAANDE OPMERKING

2. Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens die de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van verordeningen noodzakelijk is.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot omzetting van de elf gedelegeerde richtlijnen die zijn opgesomd in artikel 1, 1° tot 11°, van het ontwerp.

Ter omzetting van deze gedelegeerde richtlijnen wordt bijlage III bij het koninklijk besluit van 17 maart 2013 ‘tot beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur’ gewijzigd (artikel 2 van het ontwerp).

Artikel 3 van het ontwerp regelt de inwerkingtreding.

Artikel 4, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 verbiedt het in de handel brengen van EEA¹, met inbegrip van kabels en reserveonderdelen voor de reparatie, het hergebruik, het aanpassen van functionele aspecten of het verbeteren van de capaciteit van deze apparatuur, die de in bijlage II van dat besluit genoemde stoffen bevat. Luidens het tweede lid van die bepaling, wordt in homogene materialen niet meer dan de in die bijlage genoemde maximale concentratiewaarde in gewichtsprocent getolereerd.

De bijlagen III en IV van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 bevatten de toepassingen waarvoor het verbod in artikel 4, § 1, eerste lid, van hetzelfde koninklijk besluit niet geldt (artikel 4, § 5, van het koninklijk besluit).

¹ Dit is elektrische en elektronische apparatuur zoals omschreven in artikel 3, 1°, van het koninklijk besluit van 17 maart 2013.

4. Voor de ontworpen regeling wordt rechtsgrond ontleend aan artikel 5, § 1, eerste lid, 1° en 3°, van de wet van 21 december 1998 ‘betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers’, waaraan wordt gerefereerd in het eerste lid van de aanhef.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

5. Artikel 2, 7°, van het ontwerp beoogt in bijlage III bij het koninklijk besluit van 17 maart 2013 rij 29 te vervangen, en verwijst daarbij naar “[l]ood gebonden in kristalglas zoals omschreven in bijlage I (categorieën 1, 2, 3 en 4) van richtlijn 69/493/EEG van 15 december 1969 van de Raad voor de onderlinge aanpassing der wetgevingen van de lidstaten inzake kristalglas (PB L 326 van 29.12.1969, blz. 36)”.

Gevraagd waarom in de betreffende bepaling naar de voornoemde richtlijn wordt verwezen en niet naar de tekst die deze richtlijn heeft omgezet in interne regelgeving, antwoordde de gemachtigde:

“Richtlijn 69/493/EEG is omgezet door het Koninklijk besluit van 5 AUGUSTUS 1970 houdende reglementering van het gebruik van de benaming ‘kristal’. Echter is de bijlage I niet te zien op juridat:

Art. N1. Bijlage 1: Lijst der categorieën kristalglas wegens technische redenen werd deze bijlage niet opgenomen in het systeem; zie B.St. 16-12-1970, p. 12905, gewijzigd bij KB 10-04-1974, art. 1; zie B.St. 10-05-1974, p. 6868.

Het Belgisch Staatsblad van 1970 is eveneens op de site van het Staatsblad niet te consulteren. Om bedrijven en burgers dus toe te laten op een eenvoudige manier de bijlage I te vinden (zonder op zoek te moeten gaan naar de papieren versie van het Staatsblad), leek het me best te verwijzen naar de richtlijn, waarvan de bijlage wel vrij online te consulteren is.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat de verwijzing naar de bijlage van de richtlijn niet voortvloeit uit een gebrek aan omzetting ervan maar wel uit een gebrek aan toegankelijkheid van de internrechtelijke omzettingsbepalingen. Aan dit laatste zou moeten worden verholpen. In dat geval zou in de bij artikel 2, 7°, van het ontwerp ontworpen bepaling de verwijzing naar de richtlijn 69/493/EEG kunnen worden vervangen door een verwijzing naar de internrechtelijke regeling die de relevante bijlage van de betrokken richtlijn in het interne recht heeft omgezet.

Om tot uitdrukking te brengen dat richtlijn 69/493/EEG wel degelijk werd omgezet in de interne regelgeving, verdient het in elk geval aanbeveling om de thans ontworpen bepaling aan te vullen met de zinsnede “, zoals omgezet bij bijlage I van het koninklijk besluit van 5 augustus 1970 houdende reglementering van het gebruik van de benaming ‘kristal’”.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

2. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du Gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le Gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de transposer les onze directives déléguées énumérées à l'article 1er, 1° à 11°, du projet.

À cet effet, l'annexe III de l'arrêté royal du 17 mars 2013 'limitant l'utilisation de certaines substances dangereuses dans les équipements électriques et électroniques' est modifiée (article 2 du projet).

L'article 3 du projet règle l'entrée en vigueur.

L'article 4, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 17 mars 2013 interdit la mise sur le marché des EEE¹, y compris les câbles et les pièces détachées destinées à leur réparation, à leur réemploi, à la mise à jour de leurs fonctionnalités ou au renforcement de leur capacité, qui contiennent des substances énumérées à l'annexe II de cet arrêté. Selon l'alinéa 2 de cette disposition, il n'est pas toléré que la valeur de la concentration maximale en poids dans les matériaux homogènes excède celle précisée à ladite annexe.

Les annexes III et IV de l'arrêté royal du 17 mars 2013 énoncent les applications exemptées de l'interdiction formulée à l'article 4, § 1er, alinéa 1er, du même arrêté royal (article 4, § 5, de l'arrêté royal).

¹ Il s'agit des équipements électriques et électroniques définis à l'article 3, 1°, de l'arrêté royal du 17 mars 2013.

4. Le dispositif en projet tire son fondement juridique de l'article 5, § 1er, alinéa 1er, 1° et 3°, de la loi du 21 décembre 1998 'relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs', visé au premier alinéa du préambule.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

5. L'article 2, 7°, du projet entend remplacer la ligne 29 de l'annexe III de l'arrêté royal du 17 mars 2013 et vise dans ce cadre « [l]e plomb contenu dans le verre cristal tel que défini à l'annexe I (catégories 1, 2, 3 et 4) de la directive 69/493/CEE du Conseil, du 15 décembre 1969, concernant le rapprochement des législations des États membres relatives au verre cristal (JO L 326 du 29.12.1969, p. 36) ».

À la question de savoir pourquoi la disposition concernée fait référence à la directive précitée et non au texte ayant transposé cette directive en droit interne, le délégué a répondu ce qui suit :

« Richtlijn 69/493/EEG is omgezet door het Koninklijk besluit van 5 AUGUSTUS 1970 houdende reglementering van het gebruik van de benaming 'kristal'. Echter is de bijlage I niet te zien op juridat:

Art. N1. Bijlage 1: Lijst der categorieën kristalglas wegens technische redenen werd deze bijlage niet opgenomen in het systeem; zie B.St. 16-12-1970, p. 12905, gewijzigd bij KB 10-04-1974, art. 1; zie B.St. 10-05-1974, p. 6868.

Het Belgisch Staatsblad van 1970 is eveneens op de site van het Staatsblad niet te consulteren. Om bedrijven en burgers dus toe te laten op een eenvoudige manier de bijlage I te vinden (zonder op zoek te moeten gaan naar de papieren versie van het Staatsblad), leek het me best te verwijzen naar de richtlijn, waarvan de bijlage wel vrij online te consulteren is ».

Il ressort de la réponse du délégué que la référence faite à l'annexe de la directive ne résulte pas de l'absence de sa transposition mais bien du défaut d'accès aux dispositions de droit interne la transposant. Il conviendrait de remédier à ce problème. La référence que fait la disposition en projet, énoncée à l'article 2, 7° du projet, à la directive 69/493/CEE, pourrait alors être remplacée par une référence aux règles de droit interne ayant transposé en droit belge l'annexe pertinente de la directive concernée.

Pour faire apparaître que la directive 69/493/CEE a bien été transposée en droit interne, il est en tout cas recommandé de compléter la disposition actuellement en projet par le membre de phrase « , transposée par l'annexe I de l'arrêté royal du 5 août 1970 portant réglementation de la dénomination 'cristal' ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME